

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Instructie voor gebruik:

Dit is het formulier voor de beantwoording van de Beleidskompasvragen ten behoeve van internetconsultatie. Per 29 maart 2023 worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden op de vragen van het Beleidskompas gepubliceerd. Let op dat dit formulier op enkele punten afwijkt van het reguliere Beleidskompasformulier, aangezien dit formulier terugblijkt op de stappen voorafgaand aan de consultatie.

Alle tekstvakken in het formulier dienen te worden ingevuld en vragen mogen niet worden verwijderd. Indien het voorstel een technische wijziging betreft of om een andere reden beleidsarm is, kan bij de vragen die niet van toepassing zijn worden volstaan met het invullen van "n.v.t."

Verwijder de cursief gedrukte tekst na beantwoording van de vragen.

Titel:

(Vul hier de publicatietitel van de internetconsultatie in)

Conceptwetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2025

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

De belanghebbenden bij dit wetsvoorstel zijn bedrijfsopvolgers die een onderneming (in een BV) geschonken krijgen of als erfenis ontvangen. Daarnaast is ook de schenker of erflater een belanghebbende. Verder zullen de Belastingdienst en belastingadviseurs te maken krijgen met dit wetsvoorstel.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Dit zullen met name de Belastingdienst en belastingadviseurs zijn, maar ook belangenorganisaties hebben relevante kennis.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Tijdens de totstandkoming van dit wetsvoorstel is overleg geweest met verschillende belangenorganisaties. Hierbij is met name gesproken over de impact van de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting (BOR) op herstructureringen en wijziging van activiteiten. Verder is ook de Belastingdienst gedurende het gehele traject nauw betrokken geweest.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Met dit wetsvoorstel worden verschillende problemen bij de BOR en doorschuifregeling aanmerkelijk belang (DSR ab) aangepakt met als doel een verbetering van de doelmatigheid, minder knelpunten bij juridische herstructurering en wijziging van activiteiten en vermindering onbedoeld gebruik.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Er zijn verschillende oorzaken voor de problemen aan te wijzen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de ruime toegankelijkheid van de BOR en DSR ab), de huidige vormgeving van de bezitseis en het voortzettingsvereiste bij de BOR, zie hiervoor ook het concept van de memorie van toelichting, de evaluatie van het CPB en de verschillende Kamerbrieven.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

Jaarlijks wordt de BOR circa 2.000 keer toegepast.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het huidige beleid is neergelegd voor de DSR ab in de Wet inkomstenbelasting 2001 en voor de BOR in de Successiewet 1956 en de bijbehorende regelingen en besluiten. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft het rapport van de evaluatie van de fiscale bedrijfsopvolgingsregelingen in april 2022 opgeleverd. Conform het van toepassing zijnde toetsingskader fiscale regelingen is bekeken of de fiscale regeling een helder beschreven doel heeft, of overheidsingrijpen wenselijk is en of het gekozen instrument geschikt is. De evaluatie was met name gericht op de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en de doorschuifregeling ab (DSR ab). Het CPB trekt heldere conclusies over de BOR. De fiscale regelingen in deze evaluatie leiden tot een substantiële budgettaire derving. Daarom is het belangrijk dat deze regelingen doeltreffend en doelmatig zijn. Het ingevulde toetsingskader fiscale regelingen wijst uit dat de BOR op onderdelen niet voldoet aan de eisen van het kabinet voor fiscale regelingen. Vervolgens heeft het toenmalige kabinet Rutte IV vervolgonderzoek aangekondigd naar de beste manier om de gewenste verbeteringen in de BOR en DSR ab te kunnen realiseren. Dit vervolgonderzoek had als doel de BOR en DSR ab doelmatiger en beter uitvoerbaar te maken en minder aantrekkelijk voor onbedoeld gebruik.. Over de uitkomsten van dit vervolgonderzoek heeft het kabinet de Tweede Kamer geïnformeerd in de brief van 29 juni 2023. Die brief bevat ook de kabinetsvoornemens om acht maatregelen in de BOR en DSR ab te treffen op basis van dit vervolgonderzoek. Daarbij is vermeld dat de wetstechnische uitwerking van de kabinetsvoornemens wordt gespreid over het wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2024 en het pakket Belastingplan 2025. Het wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten dat nu in internetconsultatie is, wordt opgenomen in het pakket Belastingplan 2025.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als de maatregelen in dit wetsvoorstel niet worden genomen, blijven de hiervoor genoemde knelpunten bestaan en neemt mogelijk ook het oneigenlijke gebruik van de BOR en DSR ab toe. Daarnaast zou dit ook betekenen dat de doelmatigheid van de fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten niet wordt verbeterd en dat de aanbevelingen die uit de evaluatie volgden niet worden overgenomen. Dit zou de BOR en DSR ab niet ten goede komen.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De doelen van dit wetsvoorstel zijn vereenvoudiging, verbeteren van flexibiliteit en doelmatigheid en het tegengaan van oneigenlijk gebruik.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Met dit wetsvoorstel worden onder andere juridische herstructureringen vergemakkelijkt, wat bijdraagt aan de flexibiliteit van het bedrijfsleven bij een bedrijfsopvolging.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Omdat het om het heffen van belastingen gaat, is de enige optie om het doel te realiseren een wetswijziging. Dit is opgenomen in artikel 104 van de Grondwet.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Het kabinet heeft naar aanleiding van de evaluatie van de BOR en DSR ab vervolgonderzoek gedaan. De uitkomsten hiervan zijn op 29 juni 2023 met de Tweede Kamer gedeeld. Hierin wordt uitgebreid ingegaan op de verschillende opties.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

De beleidstheorieën van de verschillende beleidsopties zijn opgenomen in de memorie van toelichting en de daarin genoemde Kamerbrieven.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

De verwachte gevolgen van de verschillende beleidsopties zijn opgenomen in de memorie van toelichting, de daarin genoemde Kamerbrieven en het toetsingskader.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Voor dit wetsvoorstel vindt een uitvoeringstoets plaats. Daarnaast zijn in de memorie van toelichting paragrafen opgenomen over onder andere de gevolgen voor burgers en bedrijven.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Zoals is aangekondigd worden enkele maatregelen tot verbetering van de BOR en DSR ab vanwege hun complexiteit opgenomen in het pakket Belastingplan 2025 met als beoogde inwerkingtredingsdatum 1 januari 2026. Dit betreft de volgende vijf maatregelen in de BOR en de DSR ab in het onderhavige wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2025:

1. Toegang tot de BOR en de DSR ab wordt beperkt tot gewone aandelen met een minimaal belang van 5% van het geplaatste kapitaal;
2. Versoepeling van de bezits- en de voortzettingseis in de BOR;
3. Aanpak specifieke constructies in de BOR via rollatorinvesteringen;
4. Aanpak specifieke constructie dubbel-BOR;
5. Overige maatregelen.

Maatregel 1 zal voor zowel de BOR als de DSR ab gelden. Met deze maatregel wordt de toegang tot deze bedrijfsopvolgingsfaciliteiten toegesneden op de doelstelling van de BOR en DSR ab, namelijk om een reële bedrijfsopvolging mogelijk te maken zonder dat de continuïteit van de onderneming in gevaar komt. Bij een ab dat kleiner is dan 5% van het geplaatste kapitaal komt de continuïteit van ondernemingen niet in gevaar. Daarnaast draagt deze maatregel eraan bij dat het opzoeken van de BOR en de DSR ab vanwege fiscale overwegingen zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dit is de enige generieke beperking in dit wetsvoorstel.

Maatregel 2 betreft de versoepelingen in de BOR. Deze versoepelingen hebben betrekking op het zogenoemde bezitsvereiste voor de erflater of schenker en het zogenoemde voortzettingsvereiste voor de verkrijger. Pas als is voldaan aan het voortzettingsvereiste wordt de voorlopige vrijstelling definitief. De bezits- en voortzettingseis worden als ingewikkeld ervaren door ondernemers en de voorwaarden gedurende de bezits- en de voortzettingstermijn werken soms anders dan verwacht uit, waardoor geen recht (meer) bestaat op de BOR. Met deze versoepelingen worden een groot deel van de in de praktijk ervaren knelpunten aangepakt. Naast een verkorting van de voortzettingstermijn van vijf naar drie jaren komen er meer mogelijkheden voor juridische herstructureringen.

De maatregelen 3 en 4 dienen ertoe om specifieke constructies in de BOR tegen te gaan. Maatregel 3 ziet op de aanpak van de zogenoemde rollatorinvesteringen en maatregel 4 heeft betrekking op de aanpak van de zogenoemde dubbel-BOR constructie.

Tot slot bevat dit wetsvoorstel onder de noemer overige maatregelen een aantal beperkte wetswijzigingen. Als de aan de eigen vennootschap ter beschikking gestelde onroerende zaak door de schenker/erflater tegelijkertijd met aandelen wordt overgedragen, kan de BOR ook op het pand van toepassing zijn. Voor het bepalen van de hoogte van de BOR-vrijstelling wordt echter als gevolg van een omissie geen rekening gehouden met de (hypotheek)schuld die normaal gesproken gelijktijdig met het pand overgedragen. Voorgesteld wordt deze omissie recht te zetten.

Daarnaast zijn er enkele aanpassingen van wetstechnische aard, bijvoorbeeld om kleine misslagen/ommissies in de Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2024 te herstellen.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));

- brede maatschappelijke impact?

In de memorie van toelichting zijn er verschillende paragrafen opgenomen waarin op deze aspecten wordt ingegaan.

- c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Niet van toepassing.

- d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

De aanpassingen van dit wetsvoorstel lopen mee in de standaard evaluatiecyclus.